

**HÖGSKOLAN
I GÄVLE**

Akademien för hälsa och arbetsliv

Riktlinjer för Uppsatsarbete
Ämnesavdelningen för Folkhälsovetenskap

VT 2013
Reviderad feb 2013

Innehållsförteckning	Sid.
Inledning	1
Viktiga datum	1
Handledning	2
Examinator	2
Uppsats-PM	2
Innehåll	2
Titelblad	3
Introduktion	3
Syfte och frågeställningar	3
Teoretiska utgångspunkter	3
Metod	3
Forskningsetiska överväganden	3
Tidsplan	3
Referenser	3
Innehåll i uppsatsen	3
Titelblad	4
Abstract	4
Förord (eventuellt)	4
Innehållsförteckning	4
Introduktion	4
Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte och frågeställningar	5
Teoretiska begrepp	5
Metod	5
Val av ansats	5
Urval	5
Datainsamling	5
Dataanalys	5
Forskningsetiska överväganden	6
Resultat	6
Diskussion	6
Referenser	6
Bilagor	8
Uppsatsens språk och form	8
Plagiering	9
Riktlinjer för uppsatser på olika nivåer	
Bilaga 1 Råd och anvisningar för ventilerings av uppsats-PM och uppsatser	
Bilaga 2 Examinators kriterier för bedömning av uppsatser	
Bilaga 3 Examinatorernas bedömning, anvisningar och mall	
Bilaga 4 Handledarens utlåtande om studentens arbetsinsats	

Inledning

Välkommen till uppsatskursen vårterminen 2013. Under den här delen av dina studier, ges du möjlighet att under handledning fördjupa dig i ett ämne. Det innebär att du ska träna din förmåga i kunskapssökande och kritiskt analytiskt tänkande genom att skriva ett självständigt arbete i form av en uppsats. Huvudtanken är att uppsatsen skall presentera någon form av *ny* kunskap. Det kan handla om att känd kunskap presenteras i ett nytt sammanhang eller att peka på nya tillämpningar av tidigare känd kunskap. Uppsatsen ska också försvaras vid ett seminarium, och du ska även opponera på en studiekamrats uppsats.

Uppsatser på 15 hp (C-uppsats) bör i hög grad anknyta till originalarbeten, dvs. i allmänhet internationellt publicerade tidskriftsartiklar, böcker och antologikapitel. Uppsatsskrivandet brukar studenter vanligtvis uppleva som kreativt och spännande, även om det självständiga analys- och skrivarbetet också kan kännas påfrestande och ibland svårt. Det är därför viktigt att förmedla att alla som ägnar heltidsstudier åt uppgiften och regelbundet använder sig av handledning kommer att bli klara med sina uppsatser. Avsikten med dessa riktlinjer är att informera om innehållet i uppsatsen, för att därigenom underlätta skrivprocessen. Vid behov av ytterligare anvisningar, ta gärna hjälp av Jarrick & Josephsson (1998) "Från tanke till text" och Backman (2008) "Rapporter och uppsatser".

Ibland kan akademiskt skrivande verka omöjligt. Då kan du ta hjälp av "Skrivarverkstaden", vid Högskolan i Gävle. Den hittar du en trappa upp i biblioteket. Du kan också kontakta den via e-post: skrivarverkstaden@hig.se

Jag som är kursansvarig heter Susanne Gustafsson och håller i organisatoriska och pedagogiska frågor kring kursen. Det handlar bland annat om att genomföra seminarium för handledare och examinatorer, samt om att fördela handledare och examinatorer. Vill du kontakta mig, så nås jag enklast via e-post: susanne.gustafsson@hig.se

Viktiga datum

- Vecka 14 Uppsatskursen startar: tisdag den 2 april 2013.

- Vecka 22 Uppsatsens slutversion ska skickas till examinator, vilket handledare först ska ha tillstyrkt: Onsdagen den 29 maj 2013, kl 20.00.
Förteckning över fördelning av examinatorer läggs ut på Blackboard.

- Vecka 2 Uppsatsen ska läggas ut i Bb onsdagen den 29 maj, 20.00 2013 för att finnas tillgänglig för opponent och intresserade studenter.

- Vecka 23 Uppsatsen ska försvaras i ett seminarium: onsdag och fredag 5 – 7 juni, 2013.

- Vecka 23 Varje student ska opponera på en studiekamrats uppsats:
Planering av oppositionsseminarium, läggs ut på Blackboard.

- Vecka 23 Det är obligatoriskt att delta vid 3 seminarium utöver sitt eget; i förväg läsa dessa uppsatser och förbereda frågor som också ställs under seminariet.

Handledning

Handledare utses i början av terminen. Detta för att underlätta utarbetandet av uppsats-PM, vilka behandlas i seminarium 21-22 februari.

Relationen mellan student och handledare har en central betydelse för den process som det innebär att skriva uppsats. Å ena sidan har studenten ett tydligt ansvar att självständigt formulera syfte, läsa in sig på tidigare forskning inom området, samla in data som ska tolkas och analyseras för att sedan skriva ihop uppsatsen. Å andra sidan ska handledaren på bästa sätt lotsa studenten genom hela processen. För att relationen ska utvecklas så bra som möjligt bör det inledande handledningstillfället senast planeras att äga rum i samband med den första kursveckan! Förutom att tider bokas och tidsplan justeras bör formerna för handledningen utredas, vad som krävs av såväl handledare som student. Några av handledarens viktigaste uppgifter är att 1) hjälpa till att avgränsa syfte och ansats så att uppsatsen blir genomförbar. 2) Rekommendera relevant kompletterande litteratur (utöver studentens egen litteratursökning). 3) Ge respons och bidra med konstruktiva kommentarer från läsning av studentens manus. 4) tillstyrka eller avråda studenten att seminariebehandla uppsatsen. Vid avrådan ska detta ske i samråd med examinator.

För handledning finns 32 timmar till förfogande, vilket inkluderar handledarens inläsningstid av manus och deltagande i seminarier och dylikt. Om problem uppstår i handledningsprocessen, så tar studenten i första hand upp detta med sin handledare. Kursansvarig kan också kontaktas. De uppsatser som efter bedömning ges betygsnivå F, ska inom en rimlig tid ges ett nytt tillfälle för examination.

Examinator

Inför seminariebehandlingen av uppsatsen utses examinator, vilken ansvarar för att bedöma och betygsätta uppsatsen. Medan handledare väglett studenten under skrivprocessen kommer examinator in som ny läsare, för att bedöma och betygsätta uppsatsen. Vid det slutliga uppsatsseminariet kommer både opponent och examinator att ge råd om förbättringar av uppsatsen. Som student har du sedan en vecka på dig att justera och förändra uppsatsen. Det är dock den första versionen som betygsätts. Det är endast Fx betyg som har en möjlighet att höjas efter komplettering, dock högst till E.

Uppsats-PM

Innan man ger sig i kast med sin uppsats, utarbetas ett planeringsdokument, ett PM. Att formulera ett skriftligt PM utgör en skriftlig startpunkt i uppsatsskrivandet. Avsikten med att skriva PM är att ge sig själv en möjlighet att tänka igenom och planera sitt arbete utifrån de ramar som är kända vid tillfället. Detta för att se om planen verkar rimlig att slutföra på det sätt man önskar, eller om man behöver begränsa/utvidga sitt undersökningsområde. För att utröna detta seminariebehandlas även PM. .

Innehåll

PM omfattar max 5 sidor, med cirka 4-5 referenser, - de mest centrala för området.

Titelblad

Titelbladet återfinns på HiG:s hemsida (<http://www.hig.se/Studera-vid-iG/Student/Blanketter-och-mallar.html>). Gå vidare till sidans nedre del under rubrik "Mall".

Bakgrund

Inledningsvis ska uppsatsämnet förankras i det folkhälsovetenskapliga fältet. Visa läsaren på vilket sätt ditt uppsatsämne är relevant för folkhälsoarbetets forskningsfält. Varför är detta intressant? För vem/vilka? Dessutom ska avsnittet sammanfatta bakgrunden till

frågeställningen och ge en introduktion till det valda forskningsområdet. Enbart de mest centrala referenserna från tidigare forskning skall inkluderas och refereras mycket kort. Innehållet skall visa att författaren har satt sig in i ämnesområdet.

Syfte och frågeställningar

Här anges det övergripande syfte som uppsatsen avser att besvara. Ord som förståelse, undersöka, utforska, granska, kartlägga, analysera och beskriva kan användas, lite beroende på vad som avses.

Frågeställningarna utgör preciseringar av syftet, gör det konkret och skall utformas tydligt eftersom de utgör en viktig del av uppsatsarbetet.

Teoretiska utgångspunkter

Teoretiska begrepp kan ingå i PM i den mån du hunnit fundera kring det.

Metod

Här preciseras det planerade tillvägagångssättet. Olika metoder lyfter fram olika aspekter av det studerade fenomenet. Inledningsvis beskrivs den planerade undersökningsgruppen, hur urvalsförfarandet går till. I empiriska uppsatser är underrubrikerna datainsamling och dataanalys centrala. Vid underrubriken ”datainsamling” redogör man för planerat tillvägagångssätt, vilket material som ska samlas in samt hur det ska gå till, med hjälp av frågeformulär, intervju eller liknande. Under rubrik ”dataanalys” redogör man för den planerade analysmetoden. I anslutning till underrubriken ”forskningsetiska överväganden” ges en detaljerad beskrivning om de forskningsetiska överväganden som man planerar att vidta för att försäkra sig om ett etiskt förhållningssätt under uppsatsarbetet. För anvisningar, se blackboard: (Vetenskapsrådet 2002). Student och handledare ansvarar gemensamt för att etiska regler följs i uppsatsarbetet.

Tidsplan

Tidsplanen anger planeringen av arbetet.

Referenser

Litteraturreferenser i text skall citeras och skrivas i enlighet med ett av de vedertagna systemen, Vancouver- eller Harvard, se s 9. Var konsekvent med referenshanteringen.

Innehåll i uppsatsen

Nedan redogörs för uppsatsens olika delar.

Titel

Titeln ska tydligt tala om för läsaren vad uppsatsen handlar om och kan med fördel innehålla något eller några av uppsatsens nyckelord. Ibland utformas titel med utgångspunkt från empirin, då kan undertiteln säga något mer precist om uppsatsens innehåll.

Titelbladet återfinns på HiG:s hemsida (<http://www.hig.se/Studera-vid-HiG/Student/Blanketter-och-mallar.html>). Gå vidare till sidans nedre del under rubrik ”Mall”.

Abstract

En kort abstract (150-200 ord) ska skrivas på separat sida och beskriva syfte, metod, huvudresultat och eventuella slutsatser vid nivåerna. Abstract skrivs på engelska och skall dessutom innehålla namn, titel på uppsatsen, kurs etc. Längst ner på sidan skall 3-5 keywords presenteras. Det är uppsatsens centrala begrepp, vilka oftast nämns i frågeställningarna, som brukar utgöra nyckelord (keywords). I abstract används genomgående imperfekt.

Sammanfattning

En sammanfattning, max en A4 sida ska beskriva syfte, metod, huvudresultat och eventuella slutsatser. Texten skall skrivas i imperfekt, löpande text och utan referenser. Sammanfattningen skrivs på svenska och längst ned på sidan anges 3-5 nyckelord. Det är uppsatsens centrala undersökta begrepp som utgör nyckelorden, vilka överensstämmer med "keywords" ovan.

Förord (eventuellt)

Eventuellt kan en uppsats också ha ett förord. Förordet används oftast till att tacka personer som hjälpt en speciellt. Ett kollektivt tack kan riktas till intervjupersoner eller personer som deltagit i datainsamlingen.

Innehållsförteckning

Det är enkelt och praktiskt att använda sig av funktionen i Word. Det som krävs är att du formaterar dina rubriker. Innehållsförteckningen skall orientera läsaren om var i arbetet vissa moment återfinns och skall bestå av uppsatsens rubriker och underrubriker med sidhänvisningar. Sidnumreringen skall börja på sidan efter innehållsförteckningen. Om uppsatsen innehåller bilagor ska bilagans nummer och namn anges i innehållsförteckningen, dock inte sidnumrerade.

Bakgrund

I bakgrunden förankras uppsatsämnet i folkhälsans forskningsfält. Hämta gärna vägledning från WHO, bestämningsfaktorer för hälsan och det nationella folkhälsomålet och dess målområden.

Därefter introduceras läsaren i problemområdet. Avsnittet ska innehålla relevant information om ämnesområdet, varigenom läsaren introduceras på ett bra sätt och därigenom skapas förståelse för varför ämnet är intressant. I en utökad litteraturgenomgång, - i förhållande till uppsats PM – presenteras ett urval av tidigare forskning på området. Tidigare kända studiers slutsatser kan presenteras och kommenteras. Visa medvetenhet om det kunskapsområde du valt att fördjupa dig i, genom att använda tidigare forskning med tydlig anknytning till uppsatsens syfte och frågeställningar.

Teorier som underlättar läsarens förståelse för syftet ska beskrivas och dessutom kan centrala teoretiska begrepp definieras. Med teori avses "*en grupp antaganden eller påståenden som förklarar företeelser av något slag och systematiserar vår kunskap om dem*" (Nationalencyklopedin).

Avsnittet ska innehålla en tydlig problemformulering, vilket innebär att man säger något om problemet och varför det är ett problem. Med andra ord handlar det om att problematisera det sammanhang, som uppsatsen avser att studera. Problemformuleringen behöver inte ha en egen rubrik, utan kan med fördel skrivas som en avslutning, som på ett logiskt sätt leder fram till syftet och frågeställningarna och förklarar för läsaren varför syftet är relevant. Även i bakgrund används i huvudsak imperfekt.

Syfte och frågeställningar

Syfteformuleringen innebär att kortfattat, konkret och tydligt tala om för läsaren vad som skall studeras. Ord som undersöka, förståelse, granska, utforska, kartlägga och analysera kan användas, beroende på vad som avses. Några frågeställningar kan formuleras i anslutning till syfte, för att på så sätt konkretisera det.

Teoretiska begrepp

Med en bredare definition av teori kan här inkluderas begrepp, resonemang och argument, inklusive hypoteser. Teori kan liknas vid en "lins", eller vid ett par glasögon, med vars hjälp det går att granska mer eller mindre självklara företeelser och förhållanden, för att få syn på dem, på ett lite annorlunda sätt än tidigare. Kritisk teori är ett exempel på sammanhängande resonemang och perspektiv som kan användas till att ställa frågor på lite andra sätt än tidigare för att få syn på nya aspekter på det man studerar. Teori kan ses som motsats till praktik, det vill säga centrala delar i empirin formuleras om för att därmed uttryckas på en mer abstrakt nivå.

Observera att i de fall, där teoretiska begrepp redogörs för under rubriken "bakgrund" utgår underrubriken "teoretiska begrepp".

I de uppsatser där en eller flera teorier är centrala bör däremot ett särskilt kapitel ägnas åt teoretiska utgångspunkter, där teoretiska begrepp beskrivs och resoneras kring. Det handlar om uppsatser som utöver att beskriva det studerade fenomenet, också talar om genom vilken "lins" man tittat på det man beskriver och vad man med hjälp av den linsen kan säga om verkligheten, som vi inte redan vet. När inte detta är aktuellt redovisas teori under rubrik introduktion, med följd att teorikapitlet utgår.

Teorierna ska alltså inte endast redogöras för, utan även diskuteras. Undvik läroboksformuleringar, utan skriv med egna ord och så konkret som möjligt. I samband med analysen utgör begrepp(en) en teoretisk tolkningsram som den framväxande texten därför ska relateras till. Endast de begrepp som används ska redogöras för i kapitlet.

Metod

I metodavsnittet redogörs detaljerat för tillvägagångssättet i uppsatsarbetet. Grovt sett struktureras avsnittet utifrån underrubrikerna val av ansats, urval, datainsamling, dataanalys och etiska överväganden. Ta gärna metodböcker till hjälp, men observera att det är tillämpningen som är central för uppsatsen. Genomgående används imperfekt som tempus.

Val av ansats

Motivera val av ansats och design. Några exempel på design är: utforskande, beskrivande, sambandsstudie, jämförande och förklarande. När designvalet är kvantitativt skall skalnivå (mätnivå) anges.

Urval

Beskriv urval/undersökningsgruppen, till exempel genom att ange antal personer som ingått i undersökningen, eventuellt bortfall och hur det hanterats. Redovisa urvalsförfarandet, genom att ange den urvalsprincip som varit vägledande och dess kriterier.

Datainsamling

Beskriv det ”material” som använts för datainsamling – instrument eller frågeformulär eller forskningsintervju.

Den omfattning som rekommenderas är vid intervju 4-5, vid fokusgrupp 2-3, och vid enkät 40. Datainsamlingen ska utförligt beskrivas. Beskriv tillvägagångssättet för datainsamlingen, hur du gick tillväga för att komma i kontakt med informanterna, till exempel hur tillstånd införskaffades från det sammanhang som undersökts. Beskriv platsen för genomförandet av datainsamling. Om till exempel metoden är intervju/enkät redogör för temana i intervjuguiden/frågeområdena i formuläret. Hänvisa med fördel till intervjuguiden/formuläret, vilket i så fall bifogas uppsatsen som bilaga. (Betänk relationen mellan teman/frågeområden och syfte). Redogör för tidsåtgång vid datainsamlingen, samt om audiovisuella hjälpmedel, som bandspelare, användes. Har bandinspelningarna transkriberats till utskrifter, samt vem och hur som genomfört transkriberingen, ska framgå.

I det fall utgångspunkten tas i ett redan befintligt frågeformulär, som justeras, så redogör för justeringarna. I annat fall räcker det med att referera originalet.

Dataanalys

Beskriv de analysmetoder som använts i uppsatsarbetet och redovisa eventuell reflektion. Vid en kvalitativ ansats beskrivs hur man gick tillväga vid bearbetningen av data, tolkning och analys. Vid en kvantitativ ansats redogörs för det statistikprogram som använts i analysen, samt för de statistiska metoder som tillämpats. Glöm inte att ange referenser till de analysmetoder och/eller teorier som bearbetningen grundats på.

Det är viktigt att redan på ett tidigt stadium sätta sig in i och skapa förståelse för analysförfarandet. Detta gäller för såväl kvantitativ som kvalitativ analys. Saknas förståelsen, bör man tänka över lämpligheten i att genomföra analysen.

Etiska överväganden

Redovisa de etiska överväganden som vidtagits för att säkra ett etiskt förhållningssätt i uppsatsarbetet. Du ska alltså redovisa hur du gick tillväga, dina överväganden och ställningstaganden. Referera vetenskapsrådet (2002), vilken återfinns i blackboard.

Resultat

I resultatkapitlet organiseras kvalitativa och/eller kvantitativa data så att de görs överskådliga för läsaren. Presentera resultaten på ett logiskt sätt, till exempel utifrån de teman eller kategorier som analysen resulterat i alternativt att följa samma struktur som anges i uppsatsens frågeställningar. I vissa uppsatser redovisas analysen efter presentationen av resultaten och i andra uppsatser integreras analysen i presentationen av data. Redovisa endast data som anknyter till syftet.

När det gäller kvantitativ ansats måste författaren, redan vid översynen av enkäten, ta ställning till hur resultaten ska redovisas. Tabeller och figurer kan bidra till att åstadkomma överskådlighet. Tabelltexten skrivs ovanför tabellen, figurtexten skrivs nedanför. En figurtext ska vara självförklarande. Resultatredovisningen kan skrivas utifrån presens alternativt imperfekt.

Diskussion

Grovt sett kan kapitlet delas in i underrubrikerna ”resultatdiskussion” och ”metoddiskussion”.

Kapitlet inleds med en diskussion av det författaren kommit fram till i uppsatsarbetet, vilket relateras till problemställningen och till teoretiska begrepp. Efter att det mest väsentliga sammanfattats helt kort, ska det diskuteras i relation till tidigare forskning på området. Texten får gärna knyta an till tidigare referenser, fast även nya kan tillkomma. Hur ska eventuella skillnader tolkas? Har frågorna i uppsatsen besvarats? Hur? Hur förhåller sig resultaten till tidigare forskning? Beskriv! Diskutera alternativa förklaringar till dina resultat. Diskutera alternativa tolkningar av resultaten. Återanknyt också till resultatets relevans för det folkhälsovetenskapliga forskningsfältet. Vilka slutsatser kan man dra utifrån uppsatsens resultat?

Vid en kvalitativ ansats blir den teoretiska kopplingen ibland framträdande först i detta avsnitt och då med en fördjupad reflektion och diskussion. Därefter följer ett avsnitt där författaren diskuterar metoden.

Metoddiskussionen fokuserar styrkor och svagheter med den valda metoden i relation till vad uppsatsen kommit fram till. Finns det några begränsningar i den valda metoden? Redovisa och diskutera dem! Vilka styrkor och svagheter är uppsatsen behäftad med? Redovisa och diskutera dem! Diskutera resultatens generaliserbarhet.

Diskussionen avslutas med att författaren, med utgångspunkt i uppsatsarbetet, formulerar förslag till fortsatta forskningsfrågor.

Ibland, till exempel vid en tolkande tematisk analys, kan redovisningen av det författaren kommit fram till i uppsatsarbetet skrivas så att diskussionen inkluderas, vilket innebär att detta kapitel utgår och ersätts med en avslutande slutkommentar på omkring 1-2 sidor.

Slutsats

Avslutningsvis formuleras en slutsats, här skriver författaren fram sina ”sluttankar” om uppsatsämnet, det som uppsatsarbetet lett fram till. Även här kan förslag till fortsatt forskning nämnas.

Referenser

En referenslista skall innefatta de arbeten som använts i uppsatsen. Totalt krävs 20 – 25 referenser för uppsatser på 15 hp, varav minst sju skall vara engelskspråkiga. För uppsatser på 7,5 hp krävs 15-20 referenser, varav fem ska vara engelskspråkiga. Därutöver tillkommer rapporter av olika former, måldokument, arbetsmaterial och interna skrifter. Elektroniska referenser anges sist under egen rubrik. Endast litteratur som författaren refererat till skall finnas med i referenslistan.

När man refererar är det viktigaste av allt, att vara konsekvent och inte blanda fler system. De referenssystem som rekommenderas är Harvard och Vancouver.

Harvard

Harvard använder sig av parantesystem, inom vilket författarens efternamn och årtal för publicering sätts inom parentes i löptext. Till exempel. (Naidoo, Wills, 2005). Ibland specificeras även aktuell sida: (Naidoo, Wills, 2005, p 181). Då fler än två författare ska refereras anges (Bartholomew et al. 2006, p. 81).

Referenslista:

I referenslista anges samtliga referenser i bokstavsordning enligt följande system:

Bokreferenser

Bartholomew, Kay, L, Parcel, Guy, S, Kok, Gerjo, Gottlieb, Nell, H (2006). *Planning Health Promotion Programmes. An Intervention Mapping Approach*. San Francisco: Jossey-Bass.

Annandale, E, Hunt, K (2000). *Gender inequalities in health*. Buckingham Philadelphia: Open University Press.

Antologireferens

Oinas, Elina, Collander, Anna (2007). Tjejgrupper – rosa rum, pippifeminism, hälsofrämjande? I: Oinas, Elina & Ahlbeck-Rehn, Jutta (red). *Kvinnor, kropp och hälsa*. Lund: Studentlitteratur, s. 175-299.

Artikelreferens

Baum, Fran (1995). Researching public health: behind the qualitative-quantitative methodological debate. *Social science and medicine*, 49 (4), p. 459-468.

Referenser till internetkällor

Alhmén, Jarl (2008). Hemodialyspatient, handläggning på akutmottagning (Elektronisk). Tillgänglig: www.internetmedicin.se/dyn_main.asp?page=256. (2009-04-08).

Lagar och lagtext

Mål för folkhälsan. SFS 2003:35

Vancouver

Vancouver använder sig av siffror, vilka sätts inom parentes, vid hänvisning till referent i löptext. Siffrorna anges i nummerordning.

Referenslista:

I referenslistan anges samma nummer som källorna ges i löptext och redovisas även i samma ordning som de förekommer i texten. Här följer några exempel:

Bokreferenser

Naidoo, Jennie, Wills, Jane. *Public Health and Health Promotion: developing practice*. Edinburgh: Ballière Tindall, 2005.

Antologireferens

Oinas, Elina, Collander, Anna. Tjejgrupper – rosa rum, pippifeminism, hälsofrämjande? I: Oinas, Elina & Ahlbeck-Rehn, Jutta (red). *Kvinnor, kropp och hälsa*. Lund: Studentlitteratur, 2007. s. 175-299.

Artikelreferens

Skott, Carola. Vårdandets mångfald – en jämförande studie. *Socialmedicinsk tidskrift*. 2004; 81(6):539-545.

Internetreferens

Bratt, Ola. Prostatacancer (Elektronisk) (2007-01-22) Tillgänglig: <http://www.skane.se/templates/page.aspx?id=127145>. 2009-02-03.

Lagar och lagtext

Mål för folkhälsan (SFS 2003:35). Stockholm: Socialdepartementet.

Bilagor

Bilagor placeras alltid sist i uppsatsen och varje bilaga numreras löpande. Bilagor kan vara exempelvis intervjuguide, enkätformulär, lagtexter m.m. Copyright-skyddade fråge-formulär får inte i sin helhet sättas som bilaga utan författarens tillstånd. Vid behov kan en sida av formuläret bifogas för att belysa hur frågorna är konstruerade. Bilagor omnämns i innehållsförteckningen, men sidnumreras inte.

Uppsatsens språk och form

Uppsatser skall skrivas på svenska eller engelska och ett spänstigt språk som bidrar till att skapa flyt i uppsatsen skall eftersträvas. Språkbehandlingen i uppsatsen skall vara korrekt, dvs. stavfel, syftningsfel eller meningsbyggnadsfel ska ej förekomma. Språket bör vara stramt i den meningen att slang, dialektala och värderande uttryck undviks. Inte heller får rasistiskt eller sexistiskt språkbruk användas. Vetenskapliga studier skrivs vanligtvis i passiv form, dvs. ord som "jag", "vi" och "man" bör användas sparsamt. Personliga pronomen förekommer ibland i diskussionen, men författaren får inte hamna i centrum för uppsatsen. I vissa kvalitativa ansatser vill författaren framhålla sin roll som tolkande subjekt genom att använda personliga pronomen.

Imperfekt används i sammanfattning, metod, vid hänvisning till tidigare studier, i syftet samt eventuellt i resultatbeskrivningen. Beträffande tempus i diskussionen, tillåts det variera utifrån sammanhanget, det vill säga både presens och imperfekt är gångbart. Meningens första verb skrivs i imperfekt och övriga verb skrivs i presens, t.ex. "Syftet med uppsatsen var att beskriva ..." eller "Huvudresultatet visade att kvinnor skattar sig ha en sämre livskvalitet än män."

Huvudrubriker som introduktion, metod, resultat, diskussion och referenser skrivs med Times New Roman, storlek 14, fet stil och underrubriker med Times New Roman, storlek 12, fet stil. Den löpande texten i uppsatsens olika delar skall skrivas i Times New Roman, storlek 12 och 1,5 radavstånd.

Med rubriker tydliggör man uppsatsens organisation. Rubriker kan återfinnas på olika nivåer i en uppsats. Avsnitt med lika stor tyngdpunkt skall återfinnas under rubriker på samma nivå. Ett exempel är att använda sig av teckenstorlek och fet stil, och ett annat är att med siffror markera rubriknivåerna.

Plagiering

God forskningsetik förutsätter att plagiering inte förekommer. Med plagiering menas en litterär eller konstnärlig stöld, ett plagiat är ett oredovisat lån ur en annan persons produktion. Det vill säga att likheten med ett verk som redan finns är så stor, att vad som utges för att vara ett nytt självständigt verk inte kan avses vara detta. För mer information om plagiering hänvisas till nedanstående adress: <http://www.hig.se/download/18.5216cbe6124f079efc280004747/motvplagiat0801174.pdf>

Vid misstanke om plagiering skall examinator anmäla ärendet till högskolans rektor som i sin tur beslutar om ärendet skall handläggas av Högskolans disciplinnämnd. Alla studenter skall därför skriva på en blankett (finns hos handledaren) där de försäkrar att det arbete som presenteras inte innehåller någon form av plagiat.

Riktlinjer för tabeller och figurer

Figurer och tabeller kan presenteras i löptext alternativt i separat bilaga. Dock underlättar det väsentligt för läsaren om tabeller och figurer finns med i löptext. Texten ovanför tabellen eller figuren (tabellrubrik/figurrubrik) ska formuleras på ett sådant sätt att den blir självförklarande. Tabellrubriker avslutas inte med punkt, vilket däremot gäller för figurerrubriker. Glöm inte att ange N= och n=.

Tabeller och figurer numreras löpande med arabiska siffror (1, 2, 3). Hämta gärna fortsatt vägledning i Backman (2008).

Safe-assignment

I en strävan att motverka plagiering i C-uppsatser, tillämpar folkhälsa rutinen i ”safe-assignment report”. Det innebär att du inför oppositionstillfället den 7-8 juni skriver ut en sådan rapport, varigenom din uppsats granskas. Rapporten tar du med dig och överlämnar till examinatoren. Vägledning kommer att finnas i Blackboard, senast vecka 21.

Riktlinjer för uppsatser på olika nivåer

Tabell 1. Riktlinjer angående antal studenter/uppsats, uppsatsens omfattning, inre balans, och krav vid bearbetning samt analys av data.

Uppsats-nivå	Antal studenter/ uppsats	Uppsatsens omfång (exkl. referenser och bilagor)	Uppsatsens inre balans	Kravnivå statistik	Kravnivå kvalitativ analys
B-uppsats (7.5 hp)	1	ca 10-15 sidor (max 20)	Introduktion och Metod ca 50% av uppsatsen Resultat och Diskussion resterande 50% av uppsatsen		
C-uppsats (15 hp)	1	Sträva efter: 20-25 sidor (30 kan accepteras)		Beskrivande statistik Ev. statistiska analyser	Innehållsanalys Tematisk analys
D-uppsats (15 hp)	1	ca 20-25 sidor (max 35)		Statistiska analyser	Valfri Kvalitativ analys

Råd och anvisningar för ventilering av uppsatser

Syftet med ett ventileringsseminarium är att uppsatsen skall bedömas enligt de kriterier som gäller för vetenskapligt arbete i allmänhet. Då seminariet ofta är det enda tillfälle då vetenskapliga aspekter på arbetet avhandlas, har författaren rätt att kräva att det granskas seriöst och kritiskt av sina kollegor. Avsikten är inte i första hand att avslöja fel och brister i en uppsats, utan att ha trängt in i dess innehåll. Ventileringsseminariet har alltså både en examinerande och en pedagogisk funktion.

Tillvägagångssätt vid uppsattsseminarium:

1. Välkommande

Examinator som är ordförande inleder med att hälsa alla välkomna till seminariet och presenterar författare, uppsatsens titel samt opponent. Därefter går ordet över till författare, tillika respondent.

2. Respondenten inleder

Respondenten (författaren) ges först möjlighet att påpeka eventuella felaktigheter av betydelse för förståelsen av uppsatsen. Det kan röra sig om något som fallit bort vid utskriften, att figurerna är omkastade etc. Respondenterna behöver inte kommentera alla detaljer som kan vara felaktiga, utan bara sådana fel som gör att meningar får felaktig innebörd, eller att sammanhanget i de förda resonemangen ändras. Redaktionella aspekter (stavfel, skrivfel etc) skall inte kommenteras om de inte är så allvarliga att de försvårar förståelsen av det skrivna.

3. Opponenten sammanfattar

Opponenten gör sedan en sammanfattning av huvuddragen i arbetet. Sammanfattningen skall koncentreras till det centrala i arbetet och tonvikten bör läggas vid:

- Vilken/vilka är frågeställning/ar har författaren velat besvara?
- Vilken metod har använts för att besvara frågeställningen/arna?
- Vilket huvudresultat har författaren presenterat?
- Vilka eventuella slutsatser har författaren dragit?

Sammanfattningen skall uppta en mindre del av ventileringsseminariet och utgöra högst ca 15% av den anslagna tiden (ca 5 minuter vid en halvtimmes ventilering).

4. Respondenten korrigerar/kompletterar

Respondenten ges möjlighet att korrigera opponentens sammanfattning. Detta gäller om det är några viktiga delar av arbetet som inte har kommit med i sammanfattningen, eller om opponenten missuppfattat något.

5. Opponenten ger synpunkter/diskuterar

Vid denna tidpunkt i seminariet återstår den viktigaste delen, nämligen opponentens synpunkter och kritik av arbetet. Kritiken skall framföras konstruktivt och vara både positiv och negativ. Synpunkterna och kritiken skall inriktas på arbetets innehåll och endast i mindre utsträckning på redaktionella aspekter. De sistnämnda kan med fördel avhandlas kortfattat i slutet av seminariet, då synpunkter på layout, rubriksättning, referenslistans utseende och skrivsättet bör diskuteras. Diskussionen skall alltså koncentreras på centrala delar i arbetet,

vilka ska kritiskt granskas och diskuteras. Uppsatserna ser olika ut och har olika ansatser, men följande hållpunkter bör inkluderas i granskningen¹:

- Om uppsatsen förankring i ämnet folkhälsa.
- Introduktionsdelens täckning av relevant och aktuell litteratur och anknytning till tidigare forskning inom området
- Om introduktionen på ett logiskt och tydligt sätt leder fram till syfte och den/de frågeställningar som ska besvaras
- Om frågeställningen/-arna är tillräckligt preciserade och möjliga att besvara med den metod som använts
- Hur beskrivs och används teori och teoretiska begrepp?
- Är metodansatsen rimlig i relation till syfte och frågeställning.
- Hur data tolkats och analyserats?
- Om de eventuella slutsatser som dragits verkligen kan motiveras utifrån det författaren kommit fram till i uppsatsen?
- Om författaren i diskussionsdelen anknytit till tidigare forskning (presenterad i introduktionen) och på ett kritiskt sätt diskuterat den använda metoden och redogjort för dess styrkor och svagheter.
- Uppsatsens originalitet? Innovativ ansats?

Opponenterna bör prioritera sådana frågor som belyser arbetets förtjänster och brister. Ställ frågorna och följ upp tankegången med följdfrågor så att respondenterna kan komplettera. Lyssna ordentligt på respondenternas svar. Detta kan förefalla vara ett överflödigt påpekande, men många gånger ställer opponenterna frågor utan att lyssna ordentligt på svaret, vilket leder till att opponenterna missar att respondenterna egentligen inte svarat på frågan. Upprepa i så fall frågan. Sträva alltid efter att skapa en dialog.

6. Ordet övergår till ordföranden (som också vid behov kan ”ingripa” under seminariets gång). Åhörare bjuds in att delta i diskussionen med frågor till respondenten. Efter denna ”fria” diskussion avslutar ordföranden seminariet genom att tacka alla närvarande.

7. Författaren, opponenter och examinator för ett avslutande samtal. Examinator ger respons på hur opponeringen genomförts. Om författaren så vill ska opponenter därefter avvika. Examinator ger förslag på förbättringar till författaren. Därefter har författaren två veckor på sig att lämna in en reviderad version av uppsatsen som ska examineras.

---

¹ Det skall dock framhållas att seminariet är opponenternas ansvarsuppgift i den meningen att det är opponenterna som står för huvuddelen av genomförandet. Opponenterna bör därför förbereda sig noggrant för sin uppgift, bl.a. genom att alltid göra en disposition över sina synpunkter och ha en struktur i skriven form (”stolpar”) som underlag för seminariet. Opponenterna anger i hög grad tonen och stämningen vid seminariet genom sitt sätt att opponera. Som opponenter ska man sträva efter att skapa en positiv stämning, **trots** att tyngdpunkten i seminariet ligger på att skapa en större förståelse för respondentens arbete genom att diskutera problem, oklarheter och eventuella alternativa tolkningar.

Examinators kriterier för bedömning av uppsatser

Uppsatser bedöms utifrån nedanstående aspekter. Aspekterna gäller både 7,5hp och 15hp uppsatser, med något lägre krav för 7,5hp uppsatserna.

1. Introduktion

Ämnesvalets relevans för Folkhälsovetenskapen. Uppsatsens anknytning till tidigare forskning inom området eller angränsande områden. Forskningsproblemets avgränsning och motivering samt formulering och precisering av syfte.

2. Metod

Metodvalets lämplighet för forskningsproblemet. Tydligt beskriven metod där innehållet är logiskt strukturerad.

Vid empirisk studie av kvalitativ eller kvantitativ karaktär:

Tydlig beskrivning av design, urval och undersökningsgrupp, datainsamlingsmetod, tillvägagångssätt, dataanalys och forskningsetiska överväganden.

3. Resultat.

Bearbetning av rådata. Bearbetningen innebär en reduktion av mängden data för att skapa en överskådlighet i presentationen av resultatet. Detta ger i någon mån en förenkling där författarna lyfter fram vissa saker som viktigare än andra. Bearbetningen och förenklingen är nödvändig för att kunna relatera data till forskningsproblemet. Samtidigt måste förenklingen vara trovärdig. Trovärdigheten ökar om principer för förenklingen beskrivs och motiveras.

Trovärdighet och överskådlighet bedöms således vid alla vetenskapliga studier. Resultatet skall svara mot uppsatsens syfte.

Vid empirisk studie av kvantitativ karaktär:

Presentation och organisering av resultaten. Lämplighet och motivering av eventuella statistiska analyser. Hur hanteras och beaktas olika typer av bortfall?

Vid empirisk studie av kvalitativ karaktär:

Om resultatet är någon form av kategorisering bedöms trovärdigheten av denna. Ett sätt att stärka trovärdigheten är genom citat. Kategorins hela omfång bör framgå av citaten.

4. Diskussion

Författarnas tolkning av resultatet skall framkomma. Resultatdiskussionen skall ha en koppling till syftet, anknyta till tidigare forskning och eventuellt teoretiskt perspektiv som i så fall har presenterats i teorikapitlet eller ibland i introduktionen.

I ett metoddiskussionsavsnitt skall författarna diskutera den använda metodens styrkor och svagheter för att belysa problemet. Det skall även framgå vad de eventuella metodologiska svagheter kan ha för betydelse i tolkningen av resultaten. Om det i en kvalitativ empirisk studie finns uttalanden/observationer som bedömts inte vara möjliga att kategorisera skall detta diskuteras.

Formulering av nya forskningsproblem som kan ha väckts av uppsatsens resultat kan framkomma som avslutning på diskussionsdelen.

5. Språk och form

Allmänt bedöms språklig stringens och nyansering i uppsatsen, uppsatsens tydlighet, samt i vilken utsträckning uppsatsen uppfyller de formella krav som ställs på den.

Examinatorernas bedömning, anvisningar och mall:

Bedömning av examensarbeten på grundnivå och avancerad nivå Folkhälsovetenskap

Bedömning av uppsatserna utgår från "Granskningsmall för examensarbeten på grundnivå och avancerad nivå".

För varje del i denna:

- I. Introduktion/Bakgrund/Syfte
- II. Metod
- III. Resultat
- IV. Diskussion
- V. Titel, abstract, referenser, språk och formalia
- VI. Opponentskap och försvar

sätts ett betyg 1-7, totalt max 42 poäng. Dessa 1-7 motsvarar begreppen på mallen för "Betygskriterier och kursbetyg för kurs 0030 Examensarbete 15hp Folkhälsovetenskap", d.v.s.

- 7. Framstående,
- 6. Mycket bra
- 5. Bra
- 4. Tillfredsställande
- 3. Tillräcklig
- 2. Otillräckligt
- 1. Kursmålen ej uppnådda.

Bedömningen av de olika delarna (I-VI) sammanförs till en helhetsbedömning av uppsatsen. Övergripande blir poänggränserna:

38-42	Framstående	A
33-37	Mycket bra	B
28-32	Bra	C
23-27	Tillfredsställande	D
18-22	Tillräcklig	E
12-17	Otillräckligt	Fx
6-11	Kursmålen ej uppnådda	F

Innehållet i "Granskningsmall för examensarbeten på grundnivå och avancerad nivå" överensstämmer med bilagan 2 i "Riktlinjer för uppsatsarbete, Ämnesavdelningen för Folkhälsovetenskap": "Examinators kriterier för bedömning av uppsats".

Granskningsmall för examensarbeten på grundnivå och avancerad nivå (kursiv text gäller endast avancerad nivå)

Avsnitt i arbetet som behandlar	Kommentar
I. Introduktion/Bakgrund/Syfte	
1. Finns det en teoretisk eller begreppsmässig koppling till folkhälsovetenskap i arbetet?	
2. Beskrivs (<i>görs en syntes av</i>) relevant och aktuell forskning och eventuella teorier inom området?	
3. Är centrala begrepp beskrivna och teoretiskt definierade?	
4. Leder bakgrundsbeskrivningen logiskt fram till syftet och finns det en tydlig problemformulering?	
5. Är syfte/frågeställningar tydligt beskrivna?	
II. Metod	
Empirisk	Litteraturstudie
1. Framgår arbetets design?	
2.a Är urvalsmetoden relevant?	2. Är urvalskriterier relevanta och tydligt beskrivna (<i>och motiverade</i>)?
2b Är undersökningsgrupp och eventuellt bortfall tydligt beskrivna?	
3. Är den valda datainsamlingsmetoden relevant och tydligt beskriven (<i>inklusive metodöverväganden, tillförlitlighet och giltighet</i>)?	3. Är databaser, sökord och sökordskombinationer relevanta och tydligt beskrivna?
4. Är arbetets genomförande tydligt beskrivet?	4. Är exklusion av artiklar tydligt beskrivna (<i>och motiverade</i>)?
5. Är analysmetoden relevant och klart beskriven?	
6. Är forskningsetiska överväganden beaktade och relevanta åtgärder vidtagna?	
III. Resultat	
1. Är resultatredovisningen relevant i förhållande till syfte/frågeställningar?	
2. Är resultatredovisningen relevant i förhållande till analysmetod?	
3. Är resultatet strukturerat och tydligt beskrivet i text, figurer, tabeller och/eller citat samt ev. knytet till teorier?	
IV. Diskussion	
1. Är huvudfynden diskuterade och relaterade till tidigare forskning och ev. teorier?	
2. Är metoddiskussionen adekvat?	
3. Diskuteras resultatets tillämpbarhet (<i>inklusive förslag till fortsatta studier</i>)?	
4. Finns det en rimlig slutsats?	
5. Framgår ett kritiskt förhållningssätt i diskussionen?	
V. Titel, abstrakt, referenser, språk och formalia	
1. Är titeln relevant för arbetet?	
2. Ger abstrakt en relevant översikt av arbetets innehåll?	
3. Är referenshanteringen korrekt?	
4. Är övriga formalia enligt lärosätets riktlinjer korrekt hanterade?	
5. Är språkhandlingen i arbetet adekvat?	
6. Finns det tillräckligt antal vetenskapliga referenser i arbetet?	
VI. Opponentskap och försvar	
1. Har opponenter tillräckligt kritiskt granskat examensarbetet?	
2. Har respondenterna på ett adekvat sätt försvarat examensarbetet?	